

Heygadrangur syndabukkur — kostar als ikki 130 milliónir

Pauli E. lovaði í 1984 P/f Heygdrangi feskfiskatrolara av Skála, men í dag argar hann Palleba, tí hesin fær dupulta »uppsparing« av hesum lyfti hans.

Í Dimmalætting 9. januar ynskir Pauli Ellefsen Palleba tillukku við at hava fingið eitt skip fyri 200.000 kr., sum hevur kostað 110 milliónir at byggja. Hann koppar tó hesum lukkuynski á og talar um eina av mongum figgjaraskandalum í kjalarvorrinum av undanfarna javnaðarlandsstýri. — Tøkk fyri, at tað hóast tjóðveldisluttoku, sjálfstýris- og kr. folkafloks og framburðsfloks var eitt javnaðarlandsstýri. Hann skirir eisini avleiðingarnar av húsaganginum á Skála fyri »svans«, sum Atli Dam, Vilhelm Johannesen og Jørgen Thomsen hava loyvt. Og fyri at arga fakfelagini, sum við fullum rætti muta imóti skatta- og tollplágan fyri hundradir av milliónum, skering av barnastyrki, avtøku av pristalsviðgerð og setan av arbeiðsrætti, so

roynir hann at gera Heygdrang til orsök til hesi tiltøk. Argingin — um at Heygadrangur kostar Palleba meira enn samlaða tvungna uppsparingin í 1989, tó at hon kemur at kosta skattaborgarunum 250 mill. kr. — eydnaðist so mikið væl, at fakrørslan nú krevur kanning av nokrum, sum Pauli E., Jógvan S., Signar H. og Jøngerð P. halda seg kunna krossfesta Atla Dam og aðrar javnaðarmenn við. Hetta er syndabukkaspælið einaferð enn. Óli Breckmann hevur spælt tað so meistarliga í mong ár, men hann lærði tað jú eisini av tí stóra meistaranum í triatiárunum. Um degini skrivur Pauli E. grein, har hann við vaksandi yvirskriftum letur fólkið biðja um Atla Dam, men tað hann veruliga er úti eftir, er at fáa

fólkið einaferð enn at biðja um ein »Barrabass«. Løgmaður blásti álvarsliga til eldin, tá hann í sjónvarpi — tyðuliga ostur — avdúkaði hvussu ábyrgdarleyst landsstýrið ætlar at bera seg at, tá hann upplýsti, at landsstýrið vildi selja eitt skip, sum hevði kostað 110 mill. kr. — og tað er ósatt — nærum fyri einhvønn pris (30-45 mill. kr.) og vildi onki gera fyri at fáa hetta skip til nýttu í føroyska samfelagnum. Síðan hava fjølmiðlarnir blást bløðruna ella ballónina enn meira á tamb, tí nú kostar Heygadrangur 130 mill. kr., sum Palleba skal rinda — verður sagt.

Sjálvsagt eina »Hoyring«

Vit skulu tí sjálvsagt hava eina »Hoyring« um hetta skip. Tá fær »ballónin« sitt prik, og vil sum allar prikaðar ballónir leiva nakrar stumpar, sum flakra burtur við lotinum. Men ein slik hoyring vil eisini avdúka, hvussu galið tað kann ganga, tá tað gongur galið í teirri skipan, sum er uppbygd í Føroyum. Væl at merkja gongur galið til skeiva tíð — t.v.s. tá landskassin hevur 90% veðhald fyri byggiláni heldur enn 20% veðhald fyri prioritetiláni. Gongur galið, tí tað almenna hevur verið noytt til at spenna eitt trygdarnet undir alt privat fyrirtakssemi, og tí tað almenna í studningsveitingum má tryggja eina umfordelidngar figgjarorku til nærum hvønn vinnulivsleiðara, útflutningsfyriskipara ella virkisleiðara, jú, sjálvt tryggja virksema peningastovnum á høvd og afturpart. Tað eru ikki Jørgen Thomsen, Vilhelm Johannesen ella Atli Dam, sum einsamallir hava skapt hesa skipan — sum varð grundað í 50-unum — men vit hava verið við til at útbýgt hana og nýtt hana. Sjálvsagt trúðu vit —

eins og aðrir — at hon kundi roynast sum eitt slag av menningarhjálp til eitt vinnuliv — ið, tá tað var sett í gongd — so við og við gjordist rationelt og effektivt, so tað so við og við kom at standa á egnum fótum. Ístaðin mugu vit í dag ásanna, at skipanin gjordist friholt, ið liggur ímillum veruligu krøvini, vinnulivið skuldi liva upp til og tað, vinnulivið — so sum tað er skipað — megnar. Kortini minkaði landsstýrið 1985-89 stigvist veðhaldini fyri skipabygging úr 30%, í 1984 til 5% síðustillað við 5% veðhald frá banka í 1989. Studulslánini vórðu avmarkað úr 30% í 1984 til 10% í 1989 við bygging í Føroyum og 0% við bygging uttanlands. Nakað av rentutil-

skoti kom so við bygging í Føroyum. Eisini fingur vit til vega kvalifiserað uppskot um góðkenning av eginpeningi, og ásettum í reglugerð greitt hvussu slíkur skuldi váttast. M.a. at peningur vunnin í sambandi við sáttmálagarð ikki kann rokast sum eginpeningur, men skal gera samlaða projektið biligari. Hetta broytti fullkomuliga ta figgjarnevndarsamtýkt frá 1967, sum ásetti, at provisiónir kundu nýtast til eginpening. Annað mál er so tað, at undirritaði í 1984 undir landsstýrissamráðingunum mælti til at endavenda skipanini, so kravið um eginpening varð slept til fyrimuns fyri eini bankafigging av ytstu pri-

oritunum — ytstu lánunum — so ein kvalifiserað — skuldi ein trúð — projektmeting frá peningastovnum kom inn í myndina. Hetta tordu aðrir flokkar ikki, og byrjaði landsstýrið 1985-89 tí eftir somu reglum sum guldur meðan Pauli Ellefsen var lögmaður, nevniliga at eginpeningur bleiv váttatur sum innistøða í peningastovni. Munurin var bert hann, at figgjarnevndin 1981-84 bert einaferð segði limunum frá hvussu eginpeningurin fekt til vega — og tá var hvør kommoda og song tald við — meðan Jørgen Thomsen, hvørja ferð hann bleiv spurður, fekk til vega vátanir —